

UNESCO 41. peakonverents

9.–24.11 toimus Pariisis UNESCO 41. peakonverents, kus Eesti oli esindatud väga kõrgel tasemel: riigikõne pidas videosalvestuse teel haridus- ja teadusminister Liina Kersna ning peakonverentsi raames toimunud UNESCO 75. aastapäeva tähistamisel esines kõnega president Alar Karis. President Karis rõhutas oma kõnes Eestile olulisi teemasid UNESCOs: inimõiguste kaitse, sooline võrdõiguslikkus, sõnavabadus ja ajakirjanike turvalisus. Samuti tähtsustas ta koostööd UNESCO ja kõigi teiste osapooltega, et kaitsta Afganistani naiste ja tüdrukute õigust haridusele ja osalusele ühiskondlikus elus.

President Alar Karis ja peadirektor Audrey Azoulay
Foto: UNESCO

Praegune peadirektor Audrey Azoulay valiti tagasi teiseks ametiajaks. Peakonverentsil võeti vastu uus keskpikk programm 2022–2029, mis on jaotatud neljaks prioriteetseks valdkonnaks: kaasav haridus arengu toetamiseks, sh elukestev õpe ja digiharidus; kestlikud ühiskonnad ja keskkonnakaitse läbi teaduse, tehnoloogia, innovatsiooni ja looduspärandi; kaasavad, õiglasel ja rahumeelsel ühiskonnal läbi sõnavabaduse, kultuurilise mitmekesisuse, hariduse ja kultuuripärandi kaitse; tehnoloogia inimkonna teenistuses, digioskused ja eetilised standardid. Suurema aruteluta võeti vastu UNESCO tegevusprogramm aastateks 2022–2025. Järgmiseks eelarveperioodiks (2022–2023) kinnitati eelarve kogumahuks 1 447 757 820 USD, sh liikmemaksude osa 534,6 milj USD. Eelarve tõus on 2%.

Seekordse peakonverentsi suurim saavutus oli UNESCO tehisintellekti eetika soovitusel vastu võtmine. See on esimene kõiki ÜRO riike hõlmav tehisintellekti teemaline normdokument. Teaduskomisjoni kõige olulisem teema oli avatud teaduse soovitus, mille koostamist alustati 40. peakonverentsi otsuse kohaselt ja mis nüüd 41. peakonverentsil vastu võeti. Soovitusel eesmärk on luua vaba juurdepääs elektroonilisele teadusinformatsioonile, eriti publikatsioonidele ning teadusandmetele, mille loomiseks ja avaldamiseks on kasutatud avalikke vahendeid, ning suurendada üleilmset koostööd teadlaste ja teadusvaldkondade vahel.

UNESCO esitas liikmesriikidele tutvumiseks ÜRO põliskeelte kümnendi (2022–2031) tegevuskava. Kinnitati uus Aafrika strateegia (2022–2029).

5.–19. novembrini toimus veebipõhiselt 12. UNESCO noortefoorum, kus Eesti esindajana osales Laura Toomaid. Noortefoorumi idee on kaasata noori poliitikakujundamisse ja avalikku dialoogi noortele südamelähedastel teemadel. Esmakordselt leidis foorum aset veebis, kus regionaalsetes töögruppides töötasid noored kahe nädala jooksul välja kaheksa globaalset probleemipüstitust ja pakkusid neile lahendusi. Foorumi keskne teema oli “COVID-i järgse ajastu koosloomine noortega”. Probleemipüstitused puudutasid nii kvaliteetse ja kättesaadava hariduse edendamist, noorte tööhõive suurendamist ja noorte juhitud organisatsioonide suuremat kaasatust poliitika kujundamisse kui ka kliimamuutuste vastu võitlemist, vaimse tervise ja heaolu toetamist ning meediakirjaoskuse ja sõnavabaduse tagamist. Lennukatest ettepanekutest ja teemadest, millele noored soovisid poliitika kujundajate tähelepanu pöörata, puudust ei tulnud. Foorumi lõppdokumenti esitleti UNESCO peakonverentsil.

Peakonverentsil kinnitati ka mitu uut rahvusvahelist päeva, näiteks 3. november on nüüdsest biosfäärilade päev, 6. oktoober geoloogilise mitmekesisuse päev ja oktoobris hakatakse tähistama romaaninäädalat.

1954. a Haagi konventsiooni ja selle lisaprotokollidega seotud kohtumised Pariisis

29. novembrist 3. detsembrini peeti Pariisis kolm järjestikust kohtumist: relvakonflikti korral kultuuriväärtuste kaitse Haagi konventsiooni ja selle teise protokollide osalisriikide üldkogud ning II protokollide komitee kohtumine.

Haagi konventsioonil on nüüdseks 133 liikmesriiki. 2021. aastal esitasid 60 riiki, sh Eesti, perioodilised aruanded konventsiooni rakendamise kohta, mis on seni parim tulemus. Konventsiooni paremaks rakendamiseks hakatakse kasutama muutuste teooria mudelit, et selgitada, kuidas tegevused toovad kaasa laiaulatuslikud pikemaajalised muutused. Konsultatsioonid osalisriikidega algavad 2022. a jaanuaris.

II protokollide osalisriikide üldkogu üks põhiteema oli eelmisel aastal käivitatud temaatiline programm „Pärand rahu heaks“, et arendada sünergiaid teiste UNESCO kultuuri-konventsioonidega ning tugevdada pärandi rolli konfliktide ennetamisel, konfliktiolukordades, konfliktide lahendamisel ja konfliktijärgsel taastumisel. Eesti eksperdid töid välja uuenduslike lähenemisviiside olulisuse. Jagasime oma viimaste riiklike lauaõppuste kogemust, mis kinnitas, et lisaks sõjaväelaste koolitamisele on oluline koolitada ka muuseumi- ja arhiivitöötajaid, päästeteenistust ja politseid ning vabatahtlikke päästeorganisatsioone.

Kinnitati komitee uus valimissüsteem, mis tagab igale valimisgrupile vähemalt ühe koha, ning valiti kuus uut liiget: Soome, Aserbaidžaan, Ukraina, Jaapan, El Salvador, Katar. Komitees jätkavad 2023. aastani Austria, Kreeka, Eesti, Tšehhi, Maroko ja Nigeeria.

II protokollide komitees arutati mitmeid ettepanekuid rakendusjuhiste muutmiseks, et lihtsustada ja kiirendada tõhustatud kaitse andmist hädaolukorras ja hõlbustada rahvusvaheliste abitaotluste esitamist. Esitati ka tavapärane üleskutse vabatahtlike sisse-maksete tegemiseks II protokollide fondi. Alates selle fondi asutamisest on sellesse panustanud 12 riiki, sh Eesti, ning hetkel on fondi jääk ligi

500 000 USD. Sekretariaat sai ülesandeks koostada uus rahakogumise strateegia, mis on kooskõlas muutuste teooria mudeliga.

Anti ülevaade eelmisel aastal kahel korral kohtunud töörühma tegevusest. Töörühma ülesanne on täpsustada teises protokollis sätestatud komitee ülesannet teha järelevalvet protokollide rakendamise üle (art 27 1. c) ja välja töötada vastav mehhanism, mis võimaldaks paindlikku reageerimist kiireloomulistes olukordades. Töörühm jätkab tegevust järgmisel aastal ja ka meie eksperdid osalevad jätkuvalt selle töös. Ühehäälselt võeti vastu deklaratsioon, mis rõhutas Afganistani kultuuripärandi kaitse olulisust.

Eesti on II protokollide komitee liige aastani 2023. Istungil osalesid Janika Turu MKAst ja Kristel Urke KaMist, seisukohtade kujundamiseks panustasid lisaks Eike Eller Eesti alalisest esindusest UNESCO juures ja Margit Siim UNESCO ERKist.

Maailmapärandi konventsiooni osalisriikide üldkogu

24.–26. novembril peeti Pariisis maailmapärandi konventsiooni osalisriikide üldkogu istung. 21-liikmelise maailmapärandi komitee koosseisu valiti 12 uut riiki. Maailmapärandi fondi liikmemaksuks kinnitati tavapärane 1% riigi osamaksust UNESCO korraldusse eelarvesse ja paluti riikidel kaaluda liikmemaksu vabatahtlikku kahekordistamist, mida järjest rohkem riike on hakanud ka tegema. Palestiina algatatud ettepanek, et liikmemaksu tasumisest nimme kõrvale hoiduvad riigid ei tohiks maailmapärandi nimekirja kandetaotlusi esitada, läbi ei läinud, aga põhjustas pika ja poliitilise arutelu.

Võeti vastu dokument, mida tööversioonis hüüti käitumiskodeksiks. Selle koostamise algne eesmärk oli püüd vähendada politiseeritust ning tagada komitee otsuste usaldusväärsus. Üldkogule eelnenud avatud töörühma üheksa veebikohtumise tulemusena lahjenes eesmärk oluliselt ja dokument sai ümmarguse nime “Declaration of principles to promote international solidarity and cooperation to preserve World Heritage”. Üha rohkem riike näib olevat seisukohal, et nõuandvate ekspertorganisatsioonide (ICOMOS, IUCN) arvamusest ei pea komitee end segada laskma ning näiteks 2021. aasta istungil erinesid komitee otsused ekspertorganisatsioonide omast tervelt 15 juhul 17st.

Kliimamuutuste ja maailmapärandi seoseid käsitleva dokumendi “Policy Document on Climate Action for World Heritage” arutelu kujunes keeruliseks. Sisuliselt oli tegu dokumendi tööversiooniga, kus olid sees riikide (kohati vastandlikud) ettepanekud ja sekretariaadi ning ekspertorganisatsioonide kommentaarid. Lõpuks võeti vastu selles olukorras ainuvõimalik otsus moodustada töögrupp, kus lahtisi asju edasi arutada ja esitada dokument järgmisele konventsiooni-osaliste üldkogule.

2022. aastal on maailmapärandi konventsiooni 50. aastapäev, mida UNESCO tähistab novembris pidulikult Firenzes. Maailmapärandi komitee juubeliistung toimub praeguste plaanide kohaselt 19.–30. juunil 2022 Kaasanis.

Eestist osales üldkogul Margit Siim UNESCO ERKist.

Vaimse kultuuripärandi komitee istung

13.–18. detsembril toimus veebis vaimse pärandi komitee 16. istung. Kiireloomulist kaitset vajava vaimse kultuuripärandi nimekirja lisati neli kultuurinähtust, teiste seas Mikroneesia kanuuga seotud oskused ja teadmised ning haabja ehk ühepuulootsiku ehitamise ja kasutamise traditsioon Soomaal.

Soomaa ühepuulootsik on painutatud külgedega ja madalapõhjaline kanuutaoline ühest puust õõnestatud paat, mis on tavaliselt

valmistatud haavapuust. Ühepuulootsiku ehitus on terviklik ja keerukas protsess, mis algab sobiva puu leidmisega ning lõpeb paadi vettelaskmisega. Haabjaehituse kõike pilkupüüdvam osa on külgede laialipainutamine ehk laotamine tule ja vee abil. Haabjaehitus on traditsiooniliselt olnud kogukondlik tegevus, milles lisaks meistritele osalevad õpipoisid ja teised kogukonna liikmed. Haabjaehitusega kaasnes sageli ka haabjameistrite ja nende paatidega seotud lugude vestmine.

UNESCO tõstis esile hästi koostatud taotlust, mille osaks on ka haabjakultuuri tutvustav lühifilm ning läbimõeldud kaitsekorralduskava.

*Haabja laotamine
Foto: Ülo Soomets*

Vaimse pärandi esindusnimekirja kanti 39 kultuurinähtust, seal hulgas kiirmenetluse läbinud Haiti kohaliku toidutraditsiooni näide Joumou supp ning Ukraina krimmitatarlaste käsitöötraditsioon *ornek*. Neli näidet lisati heade kaitsemeetmete registrisse.

Vaadati läbi Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkonna riikide perioodilised aruanded konventsiooni rakendamise kohta, mis on koostatud täiesti uue süsteemi kohaselt. Järgmisel aastal on Euroopa riikide kord. Üldiselt peeti uut süsteemi õnnestunuks ja heaks eneseanalüüsi abivahendiks riikidele, kuid viidati ka vajadusele küsimuste sõnastust lihtsustada.

Arutati UNESCO siseauditi osakonna (IOS) koostatud auditit konventsiooni rakendamise kohta ja soovitusi, mis olid ennekõike suunatud UNESCO vaimse pärandi osakonnale. Audit

hindas senist tööd positiivselt, kuid rõhutas vajadust määrata strateegilised prioriteedid, sest liikmesriikide soovid on olemasolevatest võimalustest suuremad ja sekretariaadil napib nii inimesi kui ka raha. Toodi välja ka vajadus rohkem analüüsida kogutud andmeid, sh perioodilise aruandluse teel saadud andmeid, et teha neist järeldusi edasiste tegevussuundade kohta. Samuti leiti, et rahvusvahelise abi taotlemise võimalusi on vaja paremini tutvustada, tugevdada olemasolevat koolitajate võrgustikku ja kombineerida koolitusvõimalusi (veebikoolitused ja tavapärased koolitused). Professor Kristin Kuutma võttis vaatejana sõna, et toetada IOSi soovitusi rohkem kaasata UNESCO õppetööl üle ilma, et paremini lõimida vaimset pärandit, kõrgharidust ja kestlikku arengut.

Kõige pikem arutelu oli ootuspäraselt vaimse pärandi nimekirjadega seotud võimalike muudatuste üle, mida on eelnevalt arutatud töörühmas, kus osales ka Eesti. Sooviti vastu võtta rakendusjuhiste muudatused selles osas, milles oli jõutud kokku leppida (nimekirjast väljaarvamise protseduur, kultuurinähtuste üle viimine ühest nimekirjast teise, nimekirjade kriteeriumide mõningane lihtsustamine, eraldi arutelu konventsiooni artikli 18 üle, mis käsitleb programme, projekte ja tegevusi vaimse kultuuripärandi kaitseks) ning pikendada töörühma mandaati teiste küsimuste arutamiseks. Senised ettepanekud pole protseduure ega töökoormust eriti lihtsustanud, ning seega pole võimalik esitatavate taotluste piirmääratuntavalt suurendada, mis on paljude riikide jaoks kogu protsessi eesmärk. Praegu on ootejärjekorras 129 taotlust. Tunda oli Aafrika riikide nõrdimust, et vaatamata nimekirjade regionaalse tasakaalustatuse tähtsustamisele sõnades läheb tegelikult teist teed.

Järgmine komitee istung toimub 28.11–3.12. 2022, kuid toimumispaik otsustatakse alles märtsis. Oma soovist istungit võõrustada andsid märku Mehhiko ja Botswana.

Eestist osalesid istungil vaatejana TÜ vaimse kultuuripärandi rakendusuringute UNESCO õppetööl juhataja ja UNESCO ERKi nõukogu esimees Kristin Kuutma ning Margit Siim UNESCO ERKist.

Tallinn pälvis UNESCO muusikalinna tiitli

UNESCO peadirektor Audrey Azoulay kuulutas 8.novembril välja uued UNESCO loovlinnade võrgustikku vastu võetud linnad. Nende hulka arvati ka Tallinn. Tallinna kandideerimisavaldus pälvis hindamiskomisjonilt maksimumilähedase hinde.

UNESCO muusikalinnaks kandideerimise protsess algas 2019. aasta detsembris ning selleks kaasati mitmeid muusikavaldkonnaga seotud sidusrühmi. Protsessi koordineeris Ragnar Siil (Creativity Lab) koos juhtrühmaga, kuhu kuulusid Tallinna linna ja Kultuuriministeeriumi esindajad ning muusikasektori võtmepartnerid: Eesti Muusikanõukogu ja Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia, Music Estonia ja Eesti Koorühing. Korraldati mitmeid arutelusid ning loodi ka muusikalinnaks kandideerimise töörühm, kuhu kuulusid 80 organisatsiooni esindajad kõigist muusikažanritest.

Tallinna muusikalinnaks kandideerimise strateegia keskne visioon on täiendavate võimaluste pakkumine muusika loomiseks ja nautimiseks. Strateegia fookus on suunatud linna muusikavaldkonna järjepideva arengu ja järelkasvu toetamisele. „Tallinna muusikastrateegia 2022–2025“ elluviimist asub juhtima Tallinna kultuuri- ja spordiamet. Tallinna tegevuskavast linna muusikaelu hoidmise ja edendamise nimel saab lugeda veebilehelt <https://www.tallinn.ee/muusikalinn/>

Lisaks Tallinnale arvati tänava UNESCO loovlinnade võrgustikku muusikalinnadena Abu Dhabi (Araabia Ühendemiraadid), Batumi (Gruusia), Belfast (Iirimaa), Huancayo (Peruu), Ibagué (Kolumbia), Harkiv (Ukraina), London (Kanada), Port Louis (Mauritius), Recife (Brasiilia), Santiago de Cuba (Kuuba) ja Xalapa (Mehhiko).

Eesti panus UNESCO pärandi hädaabi fondi

Eesti tegi detsembris kultuuriministeeriumi vahenditest vabatahtliku sissemakse UNESCO pärandi hädaabi fondi summas 10 000 eurot. See fond katab kõiki kultuurikonventsioone ja toetab kultuuripärandi kaitset kriisiolukordades (nt relvakonfliktid, looduskatastroofid) ja ennetustöös. Fondi suurtoetajad on Katar ja Norra, teised senised toetajad on Kanada, Monaco, Eesti, Holland, Luksemburg, Andorra, Slovakkia ja Serbia ning toetuslubaduse on andnud ka Prantsusmaa.

Üleujutuste tagajärgedega võitlemine Jeemenis
Foto: UNESCO

Filosoofiapäeva tähistamine Tartus

19. novembril tähistasime koos TÜ filosoofia osakonna ja filosoofiahuviliste õpilaste ja õpetajatega Tartus UNESCO filosoofiapäeva. 2021. aasta filosoofiapäeva keskmes olid vandenõuteooriad – avasime konspiratiivse mõtlemise teematikat filosoofilistelt ning ühiskondlik-kultuurilistelt perspektiividelt.

Filosoofiapäeval esinesid TÜ lektor Marko Uibu, Soomes resideeruv USAst pärit mitmesuguseid teemasid käsitleva Youtube'i kanali Wisecrack asutaja Jared Bauer ning filosoof ja filosoofiaõpetaja Leo Luks. Marko Uibu käsitles vandenõude ja väärinfo levimise erinevaid põhjusi ja tagajärgi ning arutles osalejatega informumis orienteerumise ja eriarvamusel olevate inimestega dialoogi tekitamise võimaluste üle. Jared Bauer arutles õpilastega teadusfilosoofilistel teemadel. Leo Luks palus õpetajatel meenutada kogemusi vandenõuteooriatega ning arutati filosoofiaprogrammis ja olemasolevates õppematerjalides sisalduvaid

võimalusi vandenõuteoreetilise meelsuse kõigutamiseks. Marko Uibu ja Jared Baueri seminare sai jälgida otseülekanandes ka UNESCO ERKi Facebooki lehel.

UNESCO algatatud iga-aastase filosoofiapäeva eesmärk on arendada ja ülal hoida kriitilise mõtlemise, analüüsi- ja argumenteerimisoskusi ning väärtustada filosoofiapärandit.

Koostöötegevused UNESCO eSwatini rahvusliku komisjoniga

Selle aasta koostöötegevused eSwatini rahvusliku komisjoniga lõpetas vaimse tervise teemaline õpetajakoolitus, mis toimus 13. novembril hübriidvormis – Zoomis ja eSwatini haridusministeeriumis kohapeal. Kaasasime koolituse elluviimisse MTÜ Peaasi ning koolitaja Tuuli Junolainen viis eSwatini õpetajatega läbi 3-tunnise töötoa, kus tutvustas vaimse tervise esmaabi ja vitamiinide kontseptsioone ja andis õpetajatele võimaluse jagada kogemusi ning muresid, mis peamiselt olid seotud muutustega koolielus ja õppetöös seoses COVID-19 ja poliitilise olukorraga riigis.

Koolituse vastu oli eSwatini ühendkoolide õpetajate seas huvi suur: 28 osalejat liitusid veebis ja 20 olid kohapeal. Lisaks õpetajatele võtsid koolitusest osa ministeeriumi vastava valdkonna vastutav ametnik ja äsja loodud kolmanda sektori maailmahariduse agentuuri esindajad. Osalejad tõdesid, et tegemist on äärmiselt olulise teemaga, millele eSwatini vähe tähelepanu pööratakse ja väljendasid ootust, et sel teemal koolitusi veel korraldataks ning ka ministeeriumi vaimse tervise alane tegevus neist innustust ja teadmisi saaks.

Lisaks 2021. aasta tegevuste kokku sõlmimisele tegelesime aasta lõpus plaanide seadmisega 2022. aastaks. Järgmise aasta esimeses pooles on plaanis Eesti vabatahtliku Meelike Terasmaa lähetus eSwatini komisjoni, eSwatini ühendkoolide aastakonverents, kestlikku arengut toetava hariduse auhind ja kooliprojektid, eSwatini maapiirkonnakoolide võimestamine ja nende sidumine Eesti sõpruskoolide projekti, robotika huviringi piloteerimine kolmes eSwatini koolis ja muudki.

VHK jõuluringitus eSwatini koolile

UNESCO ühendkoolide võrgustiku liikme, Tallinna Vanalinna Hariduskolleegiumi õpetaja Tiia Kalju pöördus UNESCO ERKi poole toreda mõttega teha sel aastal mitme klassi jõuluringitused annetuse vormis mõnele eSwatini koolile. Koos eSwatini rahvusliku komisjoniga selgitasime välja abivajava kooli ja võimalikud kingitused. VHK mitme gümnaasiumiklassi ühisingitus läheb Etjeni algkoolile, mis asub Shiselweni regioonis. Koolis õpib 121 tüdrukut ja 138 poissi ning kool palus kingituseks väga praktilisi asju, et lapsed saaksid koolis käia ja haridusteed jätkata: hügieenivahendeid ning jalanõusid ja sokke. Kingitus antakse üle jaanuari alguses, kui lõpeb eSwatini koolide vaheaeg. Nii eSwatini kui ka Eesti rahvuslikud komisjonid ja Etjeni algkool on tänulikud VHK õpetajatele, kes initsiatiivi haarasid, ja hindavad kingitust kõrgelt.

Valminud on UNESCO ühendkoolide võrgustiku ja Läänemere Projekti kogumik 2019–2021. aasta tegevuste kohta

Uues kogumikus on näiteid viimaste aastate projektidest, osalejate kogemuslood ja vaade tulevikku. MTÜ Mondo ja Tartu Loodusmaja koostöös valminud [UNESCO ühendkoolide võrgustiku ja Läänemere Projekti lugude kogumik](#) annab ka ideid maailmahariduse käsitlemiseks alusharidusest gümnaasiumini.

“UNESCO ühendkoolides sirguvad maailmakodanikud, kes tajuvad ennast inimkonna osana ning on hoolivad ja vastutustundlikud nii keskkonna kui ka teiste inimeste suhtes,” kirjutab kogumiku eessõnas UNESCO ühendkoolide võrgustiku riiklik koordinaator aastatel 2018–2021 Viktoria Lepp ja toonitab, et võrgustiku tugisammasteks on õpetajad ja juhendajad, kes on avatud lõimingule ja koostööle. “Nad annavad hoogu noortele ning julgustavad neid olema aktiivsed ja maailma asjade vastu huvi tundma.”

Lisaks möödunud aastate projektide ja laagrite näidetele saab kogumikust aimu ka võrgustiku tulevikuplaanidest. Näiteks sisaldab kogumik ülevaadet lasteadeadele koostatud uuest maailmahariduslikust materjalist “Amanda ja

maailm” ning uue õppeaasta tegevuste kalendrit. Oma mõtteid tutvustavad ka võrgustiku uued koordinaatorid Maria Ivanova ja Kärt Leppik.

Võrgustikuga liitumiseks võta ühendust UNESCO ühendkoolide koordinaatori Kärt Leppikuga unescoschools@mondo.org.ee.

Läänemere projekti (BSP) tegemised

26. oktoobril toimus Põlva koolis järjekordne Läänemere projekti kodanikuteaduse õppepäev. Seekordsel õppepäeval tutvustati süvitsi samblike ja õhukvaliteedi uurimise seoseid. Juhendajateks olid BSP õhukvaliteedi programmijuht Urve Lehestik ja Tartu Ülikooli ökoloogia ja maateaduste instituudi samblike uurija Piret Lõhmus. Osalejatel oli võimalus tutvuda uuendatud õppematerjalidega ning igaüks sai kaasa 12 sambliku näidised ja indikatsioonilehe. Osalejate hinnangul oli õppepäev väga kasulik - saadi uusi teadmisi ja töövõtteid ning leiti, et samblike tundmine on vaimustav ja avardab maailma.

*Kodanikuteaduse õppepäeval osalejad
Foto: Tartu Loodusmaja*

Eesti Looduse 11/2021 numbris ilmus Liina Vakraõmi artikkel Läänemere projekti töövarjupäevaliste muljetega 2021.a suvest. Artikliga saab tutvuda [siin](#).

01.11–06.12 toimus traditsiooniline Läänemere projekti rahvusvaheline veebiviktoriin. Tänavu oli viktoriini siduvaks teemaks “Kliimamuutused ja ränne” ning küsimused olid kogutud BSP koordinaatoritelt ja koostööpartneritelt erinevatest UNESCO ühendkoolide Läänemere projekti võrgustikuga liitunud riikidest. Eestist esitasid sel aastal küsimusi näiteks MTÜ Mondo, Vaibla Linnujaam ning merebioloog Jonne Kotta. Kokku osales viktoriinis 3805 õpilast 8 Läänemere-äärsest riigist, lisaks panid oma teadmised proovile 18 täiskasvanud loodushuvilist ja õpetajat. Viktoriini detailsem kokkuvõte ning küsimuste vastused avalikustatakse enne aasta lõppu BSP kodulehel. Eesti parimaid osalejaid ootavad Eesti mahetootjate tooted ning osalemisvõimalus purjeõpperetkel Soome või teadlas-kogemus töövarjupäeval 2022. aasta suvel. Lisaks panid eriauhinnad välja MTÜ Mondo ning Rohelise kooli programm.

ÜRO matket tutvustavad külalistunnid koolides

Külalistund Värskas gümnaasiumis
Foto: Helena Elgindy

Novembris ja detsembris toimusid koolides üle Eesti ÜRO matket tutvustavad külalistunnid. Koolidel oli võimalik valida kahe erineva 90-minutilise tunni vahel: “Meedia võim ühiskonnas” ning “Diplomaadiks ühe tunniga”. Tunde viisid läbi ÜRO matke korraldustiimi liikmed Liisa Salekešina ja Andrey Pankratov.

Meedia töötoas said õpilased ülevaate Eesti meediamaastikust ning meedia kui neljanda võimu positsioonist ühiskonnas. Lisaks tutvuti sellega, kuidas andmetest tekib uudis, mida uudiste juures tähele panna ja kuidas valeuudiseid ära tunda. Andrey Pankratovi juhitud töötoas said õpilased tutvuda ÜRO struktuuri, töö ja eesmärkidega mängulises formaadis.

Kokku toimus kahe kuu jooksul 9 külalistundi, milles osales enam kui 200 õpilast. Tunnid toimusid Tartu Raatuse koolis, Värskas gümnaasiumis, Pärnu Ühisgümnaasiumis, Pärnu Kuninga tänava põhikoolis ja Tamsalu gümnaasiumis.

Külalistunnid on sobivaimad 8.-9. klasside ja gümnaasiumiastme õpilastele. Sarnased ÜRO matket tutvustavad külalistunnid koolidele on kavas ka 2022. aastal. Koolidel on võimalik külalistunde tellida Maailmakooli kodulehe [tellimisvormi](#) kaudu.

Meediatund Tartu Raatuse koolis
Foto: Rene Leiner

KALENDER

24.12.2021
jõululaupäev

25.12.2021
esimene jõulupüha

26.12.2021
teine jõulupüha

31.12.2021
vana-aastaõhtu

Häid pühi ja ilusat uut aastat!